

Pasningsvejledning for marsvin

1. Dyreart

Marsvinet (*Cavia porcellus*) er en domesticeret form af det vilde marsvin fra Sydamerika og betragtes af nogle som en selvstændig art.

2. Fuldvoksen størrelse

20-29 cm lang og med en vægt på 900-1200 g. Der findes mange fremavlede racer, der varierer i pelstype og -farve. Hovedtyperne er kort- og glathårede (mest almindelige), ruhårede (pels i kranse/rosetter; bl.a. abyssiner, rex) og langhårede (bl.a. peruvianere, alpaca, sheltie, texel); alle typer kan variere i farve. Også (delvist) hårløse former findes. De benævnes "skinny" eller "baldwins" alt efter om de fødes nøgne eller senere taber håret. Endelig findes typen Cuy, som i Sydamerika er kødmarsvin, som spises. De bliver større end "almindelige" marsvin (2,5-3 kg).

3. Forventet levealder

Marsvin lever gennemsnitligt 4-5 år, men kan godt blive helt op til 8-10 år.

4. Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

Buret skal stå lyst og hævet fra jorden/gulvet. Marsvin kan være udendørs i sommerhalvåret, men buret skal stå tørt og isoleret og have læ fra mindst tre sider. Byg evt. en løbegård rundt om buret, så dyrene selv kan bestemme, om de vil være inde eller ude.

Brug en lukket kasse som bur, evt. med trådnet i en forside, minimum H40 x D70 x B100 cm til to marsvin, og så marsvinene ikke kan hoppe ud.

Holder man mere end to marsvin sammen, skal de have tilsvarende mere plads. Som bundlag benyttes et tykt spånlag, og sørg derudover for hule/gemmemateriale som hø eller miljøstrøelse. Som et velegnet alternativ til høvspåner og hø som bundlag kan nævnes træpiller, der opsuger fugt og urin godt, og man undgår det støv, som træspåner kan give i buret.

5. Særlige pasningsbehov, herunder særlige krav til temperaturforhold

Marsvin er varmekrævende og tåler ikke frost, da de derved kan udvikle livstruende luftvejsinfektioner. Derfor kan de kun tåle at være udendørs om sommeren.

Fjern dagligt gammelt foder, giv nye grene og nyt hø. Mindst to gange om ugen renses buret helt i bund, og der gives nyt bundmateriale og frisk hø.

6. Stimulering og behov for motion

Marsvin bør håndteres dagligt, fra de er helt små, hvis de skal blive tamme og lette at fange ind. Skal løftes nænsomt med greb omkring hele kroppen og understøttes på bagkroppen, brug begge hænder til at holde dyret.

Marsvin må aldrig tabes eller falde ned, da de let kan brække ryggen. Lad derfor ikke små børn bære rundt på marsvinene, men væn dem til at holde/håndtere dem på gulvet. Marsvin graver huler i naturen, derfor skal de altid have adgang til skjul (f.eks. hø, træhus eller omvendt urtepotte). Det er vigtigt, at marsvin får mulighed for motion uden for buret mange timer dagligt. Man kan evt. købe en løbegård hos dyrehandleren, så man har styr på, hvor marsvinet er.

7. Fodring

Marsvin skal fodres dagligt og æder udelukkende vegetabilsk foder.

De er meget effektive til at udnytte deres foder og skal derfor fodres med fiberholdige fødeemner, mens stivelses- og sukkerholdigt foder bør begrænses, da dyrene ellers kan blive overvægtige.

Marsvin kan ikke danne C-vitamin selv, og de skal derfor have tilført C-vitamin via foderet, bedst som pulver, der strøs ud over foderet. Som grundfoder gives marsvineblanding. Om sommeren kan man derudover give græs, mælkebøtter, skvalderkål og diverse andet spiseligt "ukrudt". Husk at der ikke må være sprøjtet med ukrudtsmiddel de steder, hvor det plukkes. Om vinteren kan man supplere med kål (kina-, hvid-, grøn-), bladselleri, bredbladet persille, broccoli, rucola o.l., det hele gerne usprøjtet/økologisk. For yderligere at sikre sig, at dyret får tilstrækkeligt med C-vitamin, kan man herudover tilbyde lidt frugt, især citrusfrugter. De fleste marsvin er vilde med persille, der også indeholder C-vitamin. Hø og frisk vand bør altid være tilgængeligt.

Giv altid adgang til friske, usprøjtede grene fra frugttræer med blade, knopper mv. (dog aldrig hyld, som er giftig for marsvin).

Pas på med overfodring. Marsvin har altid god appetit og har derfor let ved at blive fede.

8. Sociale behov

Marsvin er sociale dyr. Det er derfor bedst at holde flere marsvin sammen. Det bedste er at sætte marsvinene sammen, mens de begge, eller mindst en af dem, er unger, så der ikke opstår for megen aggression, når de bliver voksne. Flere kønsmodne hanner kan normalt godt gå sammen, især hvis hannerne har kendt hinanden, fra de var små. Man kan også holde marsvinene i familieflokke med hunner/unger og evt. en enkelt kastreret han, husk blot at hanungerne så skal have nye hjem eller kastreres, når de er kønsmodne.

9. Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation

Marsvin bliver kønsmodne allerede i 4-6 ugers alderen. Af hensyn til hunnens helbred bør hun ikke blive drægtig, før hun er 5-7 mdr. Vil man have unger, skal hunnen dog helst blive drægtig første gang, senest når hun er ca. 10 måneder gammel, da marsvinehunner skal have født deres første kuld, inden de er et år gamle.

Drægtighedsperioden er på ca. 68 dage, og hunnen føder 1-6 unger, gennemsnitligt 3-4 unger. Ungerne bør ikke fravænnnes, før de er mindst 4 uger gamle og vejer mindst 300 g.

10. Typiske tegn på sygdom eller nedsat trivsel

Marsvinet kan som ovenfor nævnt ikke danne C-vitamin selv. Mangelsymptomer er vægttab, generel svækkelse, hævede led og "fortykket bagkrop".

Hvis foderet indeholder for mange letfordøjelige kulhydrater (sukker og stivelse) og for få fibre, kan tarmsystemet gå i stå (en tilstand, der kaldes "ileus"), og kindtænderne bliver heller ikke slidt tilstrækkeligt.

Eksempler på de skadelige effekter af en sådan fejlnæring kan være: forvoksede tænder, knogleskørhed med øget risiko for knoglebrud, fedme, tilbagevendende voldsomme koliksmarter, evt. med dødelig udgang, blæresten eller blæreslam og øget risiko for dødsfald i narkose.

Husk at holde øje med klørerne, så de ikke bliver for lange. De skal normalt klippes jævnlige. Hvis man ikke ved hvordan, bør man få det demonstreret af en kyndig marsvineholder, en dyrehandler eller en dyrlæge.

Slutblok

Denne pasningsvejledning er udfærdiget på baggrund af oplysninger fra Dyrenes Beskyttelse (www.dyrenesbeskyttelse.dk).

Pasningsvejledningen indeholder generel information om pasning af en dyreart/dyregruppe. Yderligere oplysninger kan findes på biblioteket eller på ovennævnte og andre hjemmesider.

Pasningsvejledningens faglige indhold er godkendt af Rådet vedrørende hold af særlige dyr den 22.2.2013 i henhold til bekendtgørelse om erhvervsmæssig handel med dyr.